

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w. T. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Protokolant st. sekr. sądowy Monika Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2017 r. w. T.

sprawy z powództwa:

M. J.

przeciwko:

E. J.

o:

ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. obniża z dniem 22.03.2017r. rentę alimentacyjną powoda M. J. względem pozwanej E. J. z kwoty po 700 / siedemset/ złotych miesięcznie, ustalonej ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w. T. w dniu 11.09.2014r. w sprawie (...) do kwoty po 350 /trzysta pięćdziesiąt/ złotych miesięcznie, płatnej do rąk powódki, do dnia 15-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. znosi między stronami koszty procesu.

Sygn. akt III RC 172/17

UZASADNIENIE

M. J. wniósł pozew, w którym domagał się uchylecia obowiązku alimentacyjnego względem jego córki E. J., orzeczonego wyrokiem S. O. w. T., Wydział I Cywilny, sygn. akt (...) z dnia 6 grudnia 2011 r. oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów przedłożonego na rozprawie, a w razie jego braku według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wytoczonego powództwa M. J. wskazał, że wyrokiem S. O. w. T. z dnia 6 grudnia 2011 r. zasądzono od niego na rzecz pozwanej świadczenie alimentacyjne w wysokości 450 zł miesięcznie. W związku z tym, że od wydanego orzeczenia minęło już kilka lat, doszło do znacznej zmiany sytuacji życiowej stron i okoliczności uzasadniających zasądzenie świadczenia. Pozwana jest już osobą pełnoletnią, samodzielną, ukończyła technikum, ma wyuczony zawód i możliwość samodzielnego utrzymania się. Ponadto jest młodą, dwudziestodwuletnią osobą, która może rozpocząć pracę zarobkową, jednakże nie podejmuje kroków w tym kierunku. Powód wskazał także, że nic mu nie wiadomo, czy pozwana nadal kształci się i kontynuuje naukę, a jeśli jest zapisana do szkoły wieczorowej czy zaocznej, to jedynie dla dalszego pozyskiwania alimentów od ojca, a nie z rzeczywistej chęci edukacji i rozwoju. Tymczasem łożenie na utrzymanie pełnoletniej córki, która nie utrzymuje z ojcem żadnych kontaktów, wiąże się dla powoda ze znacznymi

trudnościami. Strona powodowa dodała, że podjęła wielokrotne próby skontaktowania się z córką w celu ustalenia jej sytuacji życiowej, jednak pozostały one bezskuteczne.

Pozwana wniosła odpowiedź na pozew, w której domagała się oddalenia pozwu w całości oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że po ukończeniu gimnazjum skończyła czteroletnie T. H. Dodała, że nie zdała matury z matematyki i miała poprawkę. Ponadto pozwana podniosła, że mimo tego niezwłocznie rozpoczęła naukę w systemie dziennym w M. S. Centrum (...) w T., które ukończyła zdobywając zawód masażysty. Następnie rozpoczęła studia licencjackie w trybie dziennym na W. H. (...) w T.. W odniesieniu do kontaktów z ojcem strona pozwana wskazała, że to powód nigdy nie chciał kontaktować się z nią, nie składał życzeń na imieniny, urodziny czy na święta. W sporadycznych rozmowach z pozwaną powód podkreślał, że dopiero z konkubiną stworzył prawdziwą rodzinę. Ponadto nigdy nie wierzył w możliwości intelektualne strony pozwanej.

Pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. (k.50) powód zmienił żądanie pozwu i domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej, orzeczonego wyrokiem S. O. w. T., Wydział I Cywilny, sygn. akt (...) z dnia 6 grudnia 2011 r., a ewentualnie o obniżenie alimentów do kwoty po 350 zł miesięcznie. W uzasadnieniu wskazał, że pozwana jest osobą pełnoletnią, wykształconą, ma dwa wyuczone zawody i może samodzielnie się utrzymać lub chociażby przyczynić się do swojego utrzymania. Dodał również, że tryb studiów pozwala pozwanej na podjęcie chociażby dorywczej pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

E. J. urodziła się (...) Jest córką M. J. oraz B. J. (1).

Okoliczność bezsporna.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie (...) Sąd Okręgowy w. T. rozwiązał przez rozwód związek małżeński M. J. oraz B. J. (2) z domu C.. W punkcie 4. tego wyroku Sąd zasądził od M. J. na rzecz E. J. alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie.

Dowód: wyrok S. O. w. T. w sprawie (...), k. 6v.

W dniu 11 września 2014 r. przed Sądem Rejonowym w. T. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie m.in. z powództwa E. J., o sygn. akt (...) została zawarta ugoda, na mocy której M. J. zobowiązał się płacić na rzecz E. J. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie, w miejsce renty alimentacyjnej ustalonej uprzednio wyrokiem S. O. w. T. z dnia 6 grudnia 2011 r.

Dowód: treść ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w. T. w dniu 11 września 2014 r., k. 32, akta sprawy (...)

E. J. ukończyła T. H. w T. w 2014 r. i uzyskała tytuł zawodowy technika hotelarstwa. Następnie rozpoczęła naukę w M. S. Centrum (...) w T.. W sierpniu 2016 r. zdała egzamin i otrzymała świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie technika masażysty.

Dowód: przesłuchanie E. J., k. 48v;

dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, k. 22.

Od 1 października 2016 r. E. J. podjęła studia pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym na W. H. (...) M. K. w T. na kierunku socjologia.

W roku akademickim 2016/2017 E. J. w poniedziałki uczęszczała na zajęcia uniwersyteckie w godzinach 9:45-11:15 oraz 15:00-16:30. We wtorki plan zajęć przedstawiał się następująco: 8:00-9:30 oraz 9:45-11:15. W środy i czwartki uczęszczała na zajęcia w godzinach: 9:45-11:15 oraz 11:30-13:00.

Dowód: zaświadczenie z (...) M. K. w T., k. 48;

plan zajęć z roku akademickiego 2016-2017, k. 39.

E. J. nigdy nie była zarejestrowana w P. M. T. ani jako osoba bezrobotna ani jako poszukująca pracy. E. J. nigdy nie korzystała ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Dowód: informacja z Powiatowego Urzędu Pracy w T., k. 41;

informacja z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, k. 43.

Z kwoty 700 zł otrzymywanych od M. J. z tytułu alimentów, E. J. kwotę 400 zł oddaje swojej matce na utrzymanie, ponieważ mieszkają razem. Pozostałą część pieniędzy przeznacza na ubrania, na kserokopie materiałów potrzebnych do nauki, bilet miesięczny oraz rachunek za telefon.

Dowód: przesłuchanie E. J., k. 48v.

M. J. pracuje w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. na stanowisku kierowcy. Obecnie zatrudniony jest na umowę o pracę na czas określony od dnia 25 września 2015 r. do dnia 24 września 2017 r. M. J. osiąga wynagrodzenie miesięczne brutto w wysokości (...) zł. Jeżeli M. J. „wykonuje” transport międzynarodowy to otrzymuje również diety w wysokości (...) euro dziennie.

Dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach M. J., k. 46;

przesłuchanie M. J., k. 48-48v.

M. J. jest także zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz drugiej córki – K. J. w wysokości 900 zł miesięcznie oraz byłej żony – B. J. (2) z domu C. w wysokości 500 zł miesięcznie. Ponosi również koszty egzekucji komorniczej.

Dowód: przesłuchanie M. J., k. 48v.

M. J. pozostaje w związku nieformalnym. Jego partnerka ma dwoje dzieci na utrzymaniu w wieku (...) i (...) lat, które uczą się. Partnerka M. J. nie otrzymuje świadczeń alimentacyjnych na dzieci, bowiem ich ojciec zmarł. Nie dostaje także świadczenia 500+. M. J. nie posiada samochodu, a mieszkanie wynajmuje razem z partnerką za kwotę ok. 630 zł miesięcznie.

M. J. ma cukrzycę oraz leczy się urologicznie. Na leki wydaje miesięcznie ok. 155 zł.

Dowód: przesłuchanie M. J., k. 48-48 v.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy w postaci: wyroku S. O. w. T. w sprawie (...), ugody sądowej znajdującej się w aktach sprawy (...) dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe E. J., zaświadczenia z (...) M. K. w T., planu zajęć na kierunku socjologia w roku akademickim 2016/2017, informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w T. oraz z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, zaświadczenia o zatrudnieniu i osiąganych dochodach przez M. J.; przesłuchania stron oraz okoliczności bezspornej.

Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy zostały sporządzone w przepisanej prawem formie, a ich prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony i nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania złożone przez M. J., bowiem zostały one potwierdzone w dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, zwłaszcza w zaświadczeniu o zarobkach wystawionym przez jego pracodawcę. Ponadto strona pozwana nie kwestionowała okoliczności przedstawionych przez powoda. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom E. J. w zakresie, w jakim wskazywała, że nie ma możliwości podjęcia pracy z uwagi na zajęcia oraz konieczność uczenia się, ponieważ pozostawały one w sprzeczności zarówno z planem zajęć uniwersyteckich E. J. w roku akademickim 2016/2017, jak i z zasadami doświadczenia życiowego. W ocenie Sądu liczba zajęć, w których była obowiązana uczestniczyć E. J. nie uzasadniała konieczności ciągłego uczenia się i niemożności podjęcia pracy. Będzie o tym mowa w dalszej części uzasadnienia. W pozostałym zakresie Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom E. J..

Przechodząc do rozważań prawnych dotyczących niniejszej sprawy należy wskazać na przepisy art. 133 § 1 i 3 kro, art. 135 § 1 kro, 138 kro. Zgodnie z przepisem art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Przepis art. 133 § 3 stanowi, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Z przepisu art. 135 § 1 kro wynika, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W związku z tym, że w niniejszej sprawie powód domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego w pierwszej kolejności należy rozważyć, czy zaistniały ku temu podstawy. Podstawą prawną takiego żądania jest przepis art. 138 kro. Za utrwaloną orzecznictwie należy uznać tezę sformułowaną w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1999 r. (I CKN 1292/98), zgodnie z którą zmiana warunku lub umowy, którą ma na względzie art. 138 kro, może polegać między innymi na stwierdzeniu ustania obowiązku alimentacyjnego, wobec odpadnięcia którejś z przesłanek uzasadniających ten obowiązek, czy to po stronie uprawnionej, czy to po stronie zobowiązanej. Rodzice w stosunku do pełnoletniego i niesamodzielnego dziecka mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego, jeżeli świadczenia alimentacyjne są: połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu samodzielnego utrzymania się (art. 133 § 3 kro). Na marginesie należy wskazać, że świadczenia alimentacyjne przysługujące dzieciom od ich rodziców nie są połączone z wystąpieniem niedostatku po stronie uprawnionych.

W ocenie Sądu na gruncie niniejszej sprawy zachodzą obie przesłanki wskazane w art. 133 § 3 kro, jednak stopień ich natężenie nie uzasadnia całkowitego uchylenia się przez powoda od obowiązku alimentacyjnego względem córki E. J..

W pierwszej kolejności należy wskazać na to, że E. J. ma możliwość dokładania starań do samodzielnego utrzymania się. Jest osobą prawie dwudziestotrzyletnią, ma dwa zawody wyuczone: technika hotelarstwa i technika masażysty, zatem winna czynić starania w celu znalezienia pracy, choćby na ćwierć etatu. Plan zajęć uniwersyteckich przewidywał bowiem, że w roku akademickim 2016/2017 kończyła zajęcia najpóźniej o godzinie 16:30 (jednakrotnie), a piątki miała wolne. W ocenie Sądu nie są zasadne twierdzenia strony pozwanej, jakoby podjęcie zatrudnienia było niemożliwe z uwagi na konieczność samodzielnej nauki. W celu wykazania niezasadności tych twierdzeń Sąd posłużył się hipotetycznym przykładem. Gdyby pozwana podjęła pracę na 1/4 etatu, tj. pracowała 5 dni w tygodniu po 2 godziny dziennie, to w ocenie Sądu w żadnym razie nie przeszkadzałoby jej to w przygotowywaniu się do zajęć i do egzaminów. Jest to jedynie kwestia organizacji czasu i być może zmiany niektórych przyzwyczajęń. Na gruncie niniejszej sprawy wskazać także należy na postawę pozwanej, która przyznała, że poszukiwała pracy w zawodzie technika masażysty, jednak ostatecznie nic nie znalazła, a poza tym, to nie musiała pytać powoda o to, czy może rozpocząć studia. W ocenie Sądu taka postawa E. J. świadczy o jej roszczeniowości i generalnej niechęci do znalezienia zatrudnienia. Innymi słowy, pozwana uważa, że ojciec winien zapewnić jej środki utrzymania, a ona nie musi podejmować żadnych starań w celu polepszenia swojej sytuacji materialnej. Taka postawa została przewidziana przez ustawodawcę w treści art. 133 § 3 kro (brak starań pełnoletniego dziecka w celu samodzielnego utrzymania się) i stanowi przesłankę

umożliwiająca uchylenie się od świadczeń alimentacyjnych. W ocenie Sądu podkreślenia wymaga to, że pozwana posiada dwa wyuczone zawody, w którym mogłaby znaleźć zatrudnienie, a gdyby nawet było to chwilowo niemożliwe, to przy odpowiedniej organizacji czasu byłaby zdolna podjąć inną pracę, np. w restauracji czy w supermarkecie. Takie działania studentów, którzy chcą polepszyć swoją sytuację materialną, jest wspólnie powszechne. Pozwana również winna postępować w ten sposób.

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd uznał, że pomimo rozłączności przesłanek przewidzianych w art. 133 § 3 kro, to należy zwrócić także uwagę na nadmierny uszczerbek, który występuje w odniesieniu do strony powodowej. Powód zarabia ok. 2000 zł netto, jest zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych w łącznej kwocie 1400 zł (na siostrę i matkę pozwanej) i musi ponosić także koszty bieżącego własnego utrzymania (w tym zakup leków). W ocenie Sądu jego aktualna sytuacja finansowa nie pozwala na opłacanie alimentów w kwocie 700 zł na rzecz pozwanej. Wprawdzie zakres świadczeń alimentacyjnych zależy m.in. od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 in fine), to wskazać należy, że w przypadku dziecka pełnoletniego nie bez znaczenia pozostaje jego postawa. Skoro strona pozwana, jak wyżej wykazano, ma możliwość podjęcia zatrudnienia, które pozwoli jej na osiąganie dochodów, to żądanie wykorzystywania w pełni możliwości zarobkowych powoda (np. poprzez dodatkową pracę) w celu polepszenia swojej sytuacji finansowej, byłoby niezasadne.

W ocenie Sądu należy odnieść się także do twierdzeń powoda, w których negował chęć podnoszenia kwalifikacji przez E. J. i uznać je całkowicie pozbawione podstaw. Pozwana, chcąc polepszyć swoją sytuację na rynku pracy zdecydowała się na podjęcie studiów wyższych. Powód winien zatem cieszyć się z tego, że jego córka ma wolę dalszego kształcenia się, poszerzania swojej wiedzy i umiejętności. Niezasadnie strona powodowa wskazywała, że E. J. podjęła naukę jedynie w celu uzyskiwania dalszych świadczeń alimentacyjnych. Gdyby bowiem tak było, pozwana nie zdecydowałaby się na studia na uniwersytecie, których skończenie wymaga sporego wysiłku.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł o obniżeniu renty alimentacyjnej względem pozwanej z kwoty 700 zł miesięcznie, do kwoty 350 zł, biorąc pod uwagę konieczność dokładania starań przez pozwaną w celu samodzielnego utrzymania się oraz występowanie nadmiernego uszczerbku po stronie zobowiązanego. Jako datę początkową, z którą następuje obniżenie alimentów, Sąd przyjął dzień doręczenia pozwanej odpisu pozwu, tj. 22 marca 2017 r., bowiem powód nie wskazał w piśmie, od kiedy ewentualnie domagałby się spełnienia żądania.

Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie przyjmując, że na powodzie w dalszym ciągu ciąży obowiązek alimentacyjny względem pozwanej. Podjęła ona bowiem studia w młodym wieku, a jej motywację stanowi chęć kształcenia się oraz polepszenia swojej sytuacji na rynku pracy. Ze względu na rozpoczęcie studiów dziennych przez E. J., nie jest ona jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, zatem w ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzi podstawa do orzeczenia o uchyleniu obowiązku alimentacyjnego w całości.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 kpc, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W tym miejscu wskazać należy na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV CZ 4/12, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że decyzja, czy w wypadku uwzględnienia powództwa tylko w pewnej części koszty procesu powinny być wzajemnie zniesione, czy też stosunkowo rozdzielone, powinna być zawsze oparta na słuszności i w tym zakresie Sąd zachowuje prawo do dyskrecjonalnej oceny. W ocenie Sądu na gruncie niniejszej sprawy należało orzec o wzajemnym zniesieniu kosztów procesu z uwagi na jej charakter oraz z jednej strony, konieczność spełniania świadczeń alimentacyjnych przez powoda, a z drugiej uprawnienie pozwanej do ich otrzymania i wykorzystania na cele związane z jej potrzebami.